

ŽÁKOVSKÝ PARLAMENT JAKO VZDĚLÁVACÍ NÁSTROJ

Díl 1

Mgr. Tomáš Hazlbauer

Nový seriál o žákovských parlamentech na školách určený všem učitelům, kteří o nich přemýšlejí anebo s nimi (spolu)pracují. Seriál sleduje základní parametry pro fungující parlamenty ze tří různých úhlů pohledu: jak je podporuje vedení školy, jak koordinátor žákovského parlamentu a jak třídní učitelé.

Podpora žákovského parlamentu vedením školy

V České republice je na základních i středních školách přibližně 2 300 žákovských parlamentů (dále jen ŽP). Většina z nich (cca 80 %) však funguje formálně a nejsou tak plnohodnotným vzdělávacím nástrojem. Nejčastěji je to způsobeno tím, že vedení školy neví, jak ŽP ve své škole podpořit, anebo je podpořit nechce. Ukážeme si tři základní parametry, které umožňují vedoucím pracovníkům školy přičinit se o to, aby ve škole zajistili podporu funkčnosti a udržitelnosti ŽP. Pokud vedení školy ŽP ve škole mít nechce, tak je zbytečné na jeho rozvoji pracovat. Pokud jej mít chce, musí ŽP podporovat a něco pro realizaci tohoto vzdělávacího nástroje dělat. Pro začátek je klíčové získat představu o tom, co parlament vlastně je a jak funguje (doporučuji shlédnout krátké video na www.skolaprodemokracii.cz). Pokud už má vedení dostatek informací, je třeba přejít k akci.

1) Informování zaměstnanců školy o cílech a smyslu

- *Dávejte si pozor na základní postoj – nikdo jiný nemůže vedení zastoupit v tom, aby pedagogům vysvětlil, proč parlament na škole je a k čemu slouží.*
- *Vedení školy proto osobně alespoň pětkrát ročně zmiňuje přínosy ŽP pro školu i žáky, představuje konkrétní činnosti ŽP a vyjadřuje parlamentu před pedagogy podporu.*
- *ŽP často spolupracuje s nepedagogickými zaměstnanci, a tak by vedení mělo své jednoznačné postoje sdělit i těmto kolegům.*

2) Garantování optimální délky a frekvence zasedání

- *Zde se jedná o parametry, které nejvíce odlišují formální ŽP od těch funkčních, a právě zde je nejvíce potřeba znalost i podpora vedení školy.*
- *ŽP by se měl scházet jedenkrát týdně na alespoň 45 minut (optimálně 90 minut); některé zkušené parlamenty se scházejí jedenkrát za 14 dnů na alespoň 90 minut.*
- *Jistě tušíte, že to není samo sebou a že vedení musí vytvořit čas v rozryhu, kdy se budou moci všechny děti ze zapojených tříd scházet tak, aby to dávalo smysl.*
- *Bez této délky a frekvence zasedání se ŽP nikdy nestane vzdělávacím nástrojem.*

3) Ohodnocení práce koordinátora a parlamentu

- *Na koordinátorovi, který se se žáky schází jedenkrát týdně na 45 minut a komunikuje s nimi i mezi zasedáními, celá činnost ŽP spočívá, a navíc je to práce nad rámec jeho úvazku.*
- *Vedení školy by mělo koordinátora ohodnotit finančně (DPP či jinou formou) a garantovat mu možnost dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) v tématu občanského vzdělávání.*
- *S ohledem na bod 1 je i důležité, aby vedení spolu s koordinátorem činnost ŽP sdílelo na pravidelných plánovacích schůzkách.*

Pokud vedení nefunguje vůbec, způsobuje to především efekt, kdy koordinátor parlamentu je na vše sám a nemá se o co opřít, často velmi rychle „vyhoří“. Pokud naopak vedení pozitivně ovlivňuje ŽP, má přesah do nadosobní a dlouhodobé podpory ŽP (jinými slovy je jedno, kdo konkrétně ŽP vede, jedná se o koncepční podporu). Nejčastější příčinou různých problémů ŽP (motivace žáků, malá ochota brát si něco na starost, nedotahování úkolů, malá efektivita činnosti...) je málo častá frekvence a délka schůzek, a tak je podpora vedení pro fungující ŽP naprosto zásadní!

Mgr. Tomáš Hazlbauer

Dlouholetý ředitel a lektor CEDU – Centra pro demokratické učení, o. p. s., které se zabývá předáváním odpovědností dětem jak pomocí žákovských parlamentů, tak třídnických hodin nebo mentoringy a koučováním.

